N:o 16 d. 15 Augusti 1880.

SVENSK MUSIKTIDNING.

I hvarje nummer ett eller flere nya och företrädesvis lätta musikstycken för piano eller sång.

Utgifvare: ALFRED LUNDGREN.
STOCKHOLM, ISAAC MARCUS' BOKTR.-AKTIEBOLAG. 1880.

Utkommer den 1:sta och 15:de i hvarje månad.

Innehåll: Adeline Patti (forts. och slut). — Om Kyrksången, föredrag af professor O. Byström. — Om befordran. — Krönika.
Pianomusik: Menuet de Boccherini.

ADELINE PATTI.

V.

(Forts. och slut.)

Den hyllning och beundran man egnat henne öfver allt, der hon låtit höra sig, har aldrig förmått blända henne till den grad, att hon trott sig vara en ofelbar »diva», utan har hon redligt arbetat på sin konstnärliga fulländning.

Bland hennes många nyare roller nämna vi Leonoras i »Trubaduren» af Verdi. Beundransvärdt är hennes föredrag af de begge arierna, hvilka, som bekant, efter ett yppigt *andante*, öfvergå i ett trivialt *lalegro*. De långsamma satserna sjunger hon bredt och uttrycksfullt; i allegrot öfverskyler hon det betänkliga i kompositionen, först och främst genom en bländande virtuositet, som försätter komponisten helt och hållet i skuggan. Man måste här hafva hört de silfverklara tonerna i denna osvikliga stämma, som lekfullt behandlar de största svårigheter och med orubblig säkerhet anslår de högsta noter liksom tangenter på ett piano. Tillika vet hon att i den musikaliska fraseringen samt genom miner och åtbörder mildra och till ne viss grad adla det underhaltiga i detta allegro-motiv.

I Julias roll i Gounods »Romeo och Julia» är hennes föredrag af valsarian i första akten för sig ett litet under: fulländad sångkonst, parad med den renaste smak och älskligaste natur. Nästan alla sångerskor transponera detta stycke ett helt tonsteg lägre, men Patti sjunger det i originaltonarten, G-dur. Den lätthet hvarmed hon beherskar det höga läget och de ständigt återkommande tonerna: tvåstrukna a och h samt trestrukna c fröjda och vederqvicka likt en tidig morgonstund. Alltid sträng i takten, behandlar hon dock inom dennas gränser rythmen med individuel frihet, likväl utan att någonting hvarken släpas eller jagas. Hvilken fin musikalisk smak förråder hon ej i de straxt i början förekommande förslagen — och senare i den upp- och nedgående kromatiska skalan, återgifven, icke såsom en sjungande stormvind, utan med oförlikneligt lugn och renhet, hvarje tonsteg liksom mejsladt i marmor. Ett värdigt sidostycke till hennes skuggvals i »Dinorah». I bägge förstår hon att utplåna hvarje trivial bismak och till verklig skönhet upphöja, hvad som eljest i bästa fall skulle blifva endast bravurprof. Ett annat sidostycke dertill är valsen (af Venzano) som hon inlägger i Donizettis »Linda» och hvari hon i ett andedrag sjunger en drill på sjutton takter, leende, som vore det en barnlek. En fjerde pendant slutligen är den i valstempo hållna arian i Gounods opera »Mireille». De blixtsnabba, höga staccaton hon infogar mot slutet beteckna den absoluta sångkonstens högsta spets.

År 1876 inträffade emellan Adelina och hennes man häftiga uppträden, föranledde af den senares svartsjuka emot tenorsångaren Nicolini och hvarpå följde en laglig skilsmessa de begge makarne emellan.

Straxt derefter (i mars 1877) kom Adelina till Wien. Här lefde hon i strängaste tillbakadragenhet och visade sig hvarken på teatern eller eljest i det offentliga lifvet. På scenen oförändrad, syntes hon i hemmet icke mer äga sitt glada sinne i behåll; såsom emellan två dystra skuggor stod hon, begrundande å ena sidan de senaste, ledsamma tilldragelserna och å den andra ett ovisst kommande. Publiken ignorerade marquisinnan och firade af fullaste hjerta Adelina Patti.

Icke alltid, der vi påträffa virtuositet, har denna uppblomstrat ur en eminent musikalisk natur, och virtuosen, som längre än ett decenium igenom ilat från triumf till triumf, förlorar i regeln den musikaliska och dramatiska känslans enkla väsen. Han blir raffinerad, konstlad, och traktar medelst sökta effekter, öfverspänd accent och tillagd grannlåt att ersätta det skönas förlorade oskuld. Hos Adelina Patti finnes ej ett spår af dylikt inflytande. Hvem har väl någonsin beträdt henne med en enda omotiverad effekt, eller, äfven i de högsta känsloutbrott, hört henne öfverskrida gränsen för det musikaliskt sköna? Hon sjunger alltid rent, alltid i takt, hon respekterar komponistens noter, tremolerar icke och hvarken utplånar eller öfver-

drifver en enda ton. En begåfvad skriftställare har en gång kallat Italien »den gode Gudens konservatorium». I detta konservatorium har Adelina Patti med all visshet tagit första priset.

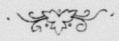

Om kyrksången.

Föredrag vid 4:de Nordiska Skolmötet den 11 Augusti 1880 af professor

O. Byström.

Vid koralvännernas möte i Upsala, den 16 sistlidne Juni, hade man bland mycket intressant, äfven tillfälle att, genom den dervid förda diskussionen, få utrönt de vigtigaste felen i vår psalmsång. Dessa äro: *långsläpigt föredrag, bristande enhet* och *församlingens alltför ringa deltagande.* Allmänna uttrycket var: »*i min ungdom sjöngs psalmen med lif och lust, samt af alla*».

Majoriteten yttrade sin önskan vara *en ny koralbok;* ansåg den blifva hufvudsakligaste medlet till sångens förbättrande, tillsatte en komité för att granska och antaga inkommande arbeten; men bestämde icke: *huru nämda verk bör vara beskaffadt,* eller hvad som är detsamma: *huru våra psalmer skola sjungas.*

Af detta och äfven andra åtskilliga skäl, ber jag att få yttra några ord om

Kyrksången.

Vår kyrksång — den *Luthersk-Evangeliska* — hvilar hufvudsakligen på:

1:o *katolsk* och

2:o *sjelfständig protestantisk grund.*

Den katolska kyrksången — sådan den förefinnes i Gradualer, Antiphonarier, Hymner och Psalmer — har sin upprinnelse i den *Gregorianska.* Dess stora vigt och betydelse, såsom varande den kristna kyrkans musik-konst från äldsta tider, fordrar en närmare redogörelse för densamma.

Ekkehard, som (omkring år 790) skrifvit den tidens kyrkhistoria, berättar: att påfven *Gregorius den store* († 585) samlade och i *neumer* uptecknade *(compilavit et neumatizavit)* kristna kyrkans sånger samt inrättade en sångskola *(schola cantorum)* i Rom. Deraf har benämningen uppkommit.

Det är densamma, om hvilken *Binterim* — den katolska verldens lexikon i våra dagar — yttrar: »*Clemens i Alexandria* (år 200) skiljer och jemför de kristnes englasång med hedningarnes otuktiga». Det synes häraf, att de kristne redan då egde en utbildad konstsång.

Det är nog densamma, de kristnes englasång, höfvidsmannen *Plinius secundus* äfven menar, då han från sitt län skrifver hem (år 110) till kejsar *Trojanus:* »att han icke kunde finna någon grof last hos de kristne; men, när de församlades tidigt om morgonen, brukade de sjunga en lofsång till deras Gud, Kristus».

Huru kyrksången, redan i kyrkans första tider, förföll och genomgick mångfaldiga öden, derom förmäler *Binterim* vidare: »I åtskilliga länder blef rytmen och tempot så utsväfvande, att *Athanasius* (biskop i Alexandria år 318) föreskref: det psalmsången ej skulle gå hastigare, än som lectorn föreläste*). Den var så tillkonstlad, att *Hieronymus* († 420) varnade) att icke göra Guds hus till en teater. *Ambrosius* († 398) sökte förena konsten med den religiösa känslan: så att som *Augustinus* († 430) yttrar — man rördes till tårar af den sköna sången.»

Historien lärer oss sålunda: »*att den Gregorianska sången under kyrkans äldsta tider sökte förena konsten med den religiösa känslan, haft liflig rytm samt varit af öfverväldigande musikaliskt uttryck.*

Märkvärdigt är, att vår kyrksång nu lider af för långsläpigt tidmått, då deremot man i den kristna kyrkans första dagar klagade öfver för hastig takt! Men vidare!

Efter *Gregorii* tid kom sången på andra villovägar till den ytterlighet, att påfven *Pius IV* meddelade kardinal-kollegium i Rom sin afsigt, att förbjuda musik, först i Peterskyrkan och sedan i öfriga kyrkor. Allt räddades då af *Palestrina* genom hans reformation af kyrksången, år 1564.

Sedan hans tid klaga författare — till och med i våra dagar — öfver kyrksångens förfall. Den lärde pater *Lambilotte* (Antiphonaire de s:c Gall. Paris 1850) yttrar bland annat, vid besvarandet af sin egen fråga — »*Är det möjligt, att i dag åstadkomma enhet i kyrksången, och huru?* — För ordet — texten — blott en befallning. För sången: källorne äro förlorade. Sjelfva Rom har icke mer den verkliga kyrksången. Det har funnits en katolsk kyrksång och det finnes i dag medel att återfinna den. Om enhet är möjlig, blir det, att återvända till de Gregorianska melodierna.»

Att samma klagan ännu föres inom den katolska verlden, derom vittnar pater *Mohr* (Manuel de Anant. Paris 1880 Observations préliminaires). »Vi afhålla oss» — säger han — »från att tala om utförandet af *Plain-Chant*» *(cantus planus, den Gregorianska sången)* »emedan det är alldeles nödvändigt, att en bildad musiker noggrannt studerar sig in i detta ämne för att praktiskt lära andra».

Kännedomen af denna, äfven den Lutherska sångens grundval, är således oafvislig för den, som vill sammansätta en sångbok för vår kyrka, och denna kännedom är äfven möjlig att förvärfva.

Men den Luthersk-Evangeliska kyrksången hvilar dessutom — som ofvan nämdt — på *sjelfständig protestantisk* grund och melodierna förskrifva sig från egna hymner samt andliga visor. Dessa hafva sin grund dels i den muntliga traditionen och dels i originalskrifter.

Historien talar äfven härvidlag: *om melodiernas egendomliga rytm, deras enkla, konstlösa, varma, ofta svärmiska natur.*

Vi känna nu något närmare de samfälda grunder, hvarpå vår kyrksång hvilar, men böra ock veta, huru dessa blifvit hos oss använda.

Vår *psalmsång* företedde, efter Reformationen (1527) en brokig blandning af på svenskt förlag utgifne skrifter — *Een liten Songbook* (1553), *Piæ cantiones* (1582—1620) *Liber Cantus* (1620) — samt främmande — mest tyska — *psalmböcker,* hvilka voro försedde med sångnoter. Något *stadfäst* rättesnöre fanns icke.

På all denna oreda gjordes slut genom *1695 års Psalmbok,* af konungen stadfäst och gillad.

Denna psalmbok — med intryckte noter (melodierna samt besiffrad bas för de flesta) — är sammansatt af: *Gregoriansk sång; svenska, danska och tyska psalmmelodier* samt *andliga visor* af blandadt svenskt och främmande ursprung. Bland de andliga visorna hafva tre en särskild märkvärdighet. De blefvo redan utgifne (år 1687) i »*Bibliske verld*» — ord af *Samuel Columbus,* musik af Hofkapellmästaren *Gustaf v. Düben* — och äro således afgjordt svenska. Mer än hundra år förflöto derefter i blott skenbar endrägt; ty med tyska organister inkommo äfven tyska Koralböcker, hvilka cirkulerade i afskrifter inom landet och begagnades vid undervisningen. Den svenska församlingen höll sig likväl, för sin enskilda andakt, till den stadfästade psalmboken; men i kyrkorna uppstodo ofta förargelseväckande split och söndring. Slutligen utgåfvos *Häffners* 1:a Koralbok (1810) samt den 2:a och sista (1819), i sammanhang med *Wallins* omarbetade psalmbok, hvilken senare blef af konungen »*gillad och stadfästad*»; så icke *Häffners* Koralbok, hvilken, besynnerligt nog, blef »*gillad och stadfästad*» af Psalmkomitén (!)

Efter 1819 hafva åtskilliga koralböcker från trycket utgifvits, såsom af: *Lewerth, Mankell, Sandström, Södling, Åhlström* samt *anonyma* författare, deribland har den på *Palmqvists* förlag mycket förtjenstfulla, upplefvat 4:de upplagan, liksom — jag tror — *Lewerths,* 2:dra eller 3:dje. Alla dessa följa mer eller mindre *Häffners.* Der afvikelser ega rum, äro dessa ibland grundade på vetenskaplig forskning, men äfven på godtycklig och personlig åsigt. Någon sådan har icke *Häffner,* och deruti ligger hans stora företräde, utan säger han sjelf sig *upptaga och förbättra* alla i 1695 års psalmbok befintliga melodier, hvilka han ordnat efter en konseqvent genomförd grundsats.

Det är denna grundsats, som i Sverige icke egande den nationela traditionen för sig, hufvudsakligen orsakar *psalmsångens långsläpighet.* Men, för att rigtigt fatta denna grundsats om huru den uppkommit, måste ytterligare några ord sägas om den *Gregorianska sången.*

Denna — grunden till så många våra svenska psalmmelodier — har gått som kultursång genom alla tider. Sannolikt är, att *Moses* på sin väg medförde tempelsången från *Isis-kulten* i Egypten, derifrån äfven Grekerna på sin kulturväg hemtade samma konstsång, hvilken derefter, från båda hållen, kommit den Latinska kyrkan tillgodo. För denna skrefs musiken först med *bokstäfver,* sedermera (omkring år 700) med *neumer* och slutligen (11—1200) med *våra nu brukliga nottecken,* hvilka till en början voro olika för skilda ordnars klosterbröder, sin tids lärdaste musici.

Men den *Gregorianska sången,* uppfattad i *neumer,* företedde mångtydighet, som endast kunde lösas af sångskolornas adepter och dessas tradition, hvilken i åtskil-

*) Sedan lectorn läst evangelium, uppsteg cantorn och sjöng.

MENUET DE BOCCHERINI.

Tempo di menuetto con un poco di moto

PIANO.

pp

con sordina.

l'accompt très léger.

tr

tr

MENUET DE BOCCHERINI.

pp

p

dol.

p

mf

dol.

p

pp

l'accompt très léger.

tr

pp

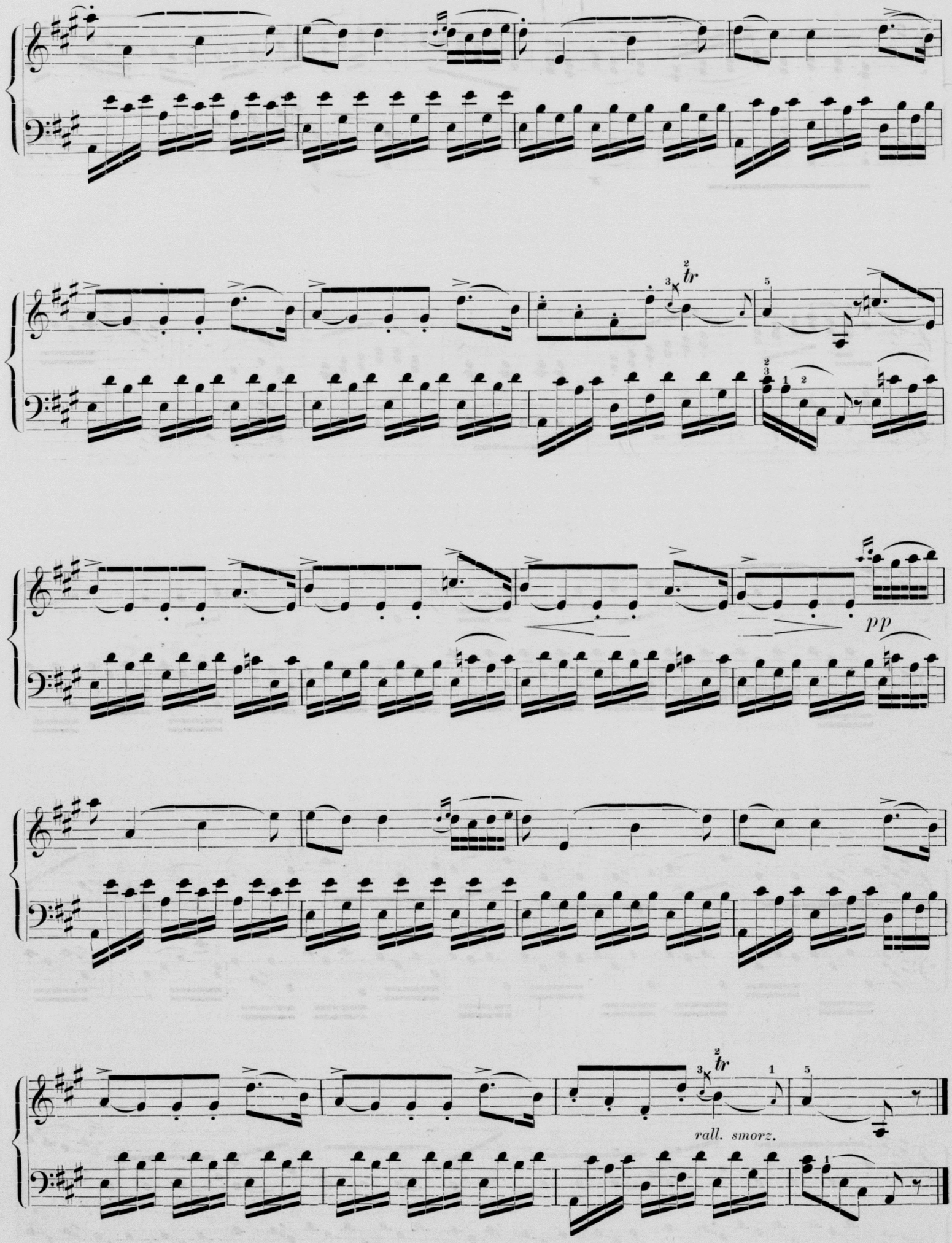
tr
pp
tr
rall. smorz.

lig munk-notstil blifvit upptecknad. På sådant sätt hafva upstått olika lösningssätt, eller olika läsarter af de mångtydiga *neumerna*. Dessa läsarter äro hufvudsakligen representerade af *Tysk*, *Fransk* och *Italiensk* smak.

Den tyska läser *neumerna* i noter af lika långt tidsvärde eller i samma enformiga rytm, *som nu svenska koralerna hafva*. *Den franska* har sina noter med afvexlande olika tidmått. Båda upptecknings-sätten sakna taktstreck.

Den italienska synes i *Palestrina* ega sin förnämsta traditon. Han läser fritt, men med rytmen strängt afpassad efter versens meter; har dessutom taktstreck.

Häffner, som studerat kyrkmusik i Tyskland — hans hembygd — måste läsa den Gregorianska sången enligt *tysk* smak eller koralrytm. Man behandlar, t. ex., den gamla katolska hymnen »*Veni sancte spiritus*» — i vår plalmbok, n:o 132, *O! du helge ande kom till oss in*» — alldeles som *Prätorius*, Tysklands förnämste auktoritet, och efter honom alla tyska komponister intill våra dagar göra. Men under samma jernhårda koral-lag kufvades all vår psalmsång, fastän folket då sjöng på helt annat sätt efter 1695 års psalmbok, hvilken, liksom våra gamla handskrifter, mer närmar sig fransk smak Här inträffade ett »*summum jus, summa injuria*», som allra bjertast visar sig i konsten. Ty en katolsk hymn och ännu mindre en protestantisk enkel, andlig visa låter sig icke ostraffadt behandlas som Gregoriansk sång efter ensidig tysk läsart; de måste, för att icke komplett förderfvas, få bibehålla sina ursprungliga tidmått och rytmiska förhållanden, hvilka merendels strida mot koralens långsläpighet. Men den som alldeles bestämdt yttrar sig: *huru vår kyrksång bör vara;* det är *Luther* sjelf.

Hans biografer skrifva: *Luther* var musikalisk och alldeles icke någon fiende till den katolska kyrkmusiken, o. s. v. Hvad allt detta låter matt, emot att läsa hans egna åsigter!

Företalet till »Geistliche Gesangbuchlein, Wittemberg 1525» lyder som följer: »Att det är godt och Gud behagligt att sjunga andliga lofsånger är ingen kristen obekant.

Dernäst är det ock uppenbart, att sådant bruk, synnerligen med psalmer, har varit från begynnelsen uti den kristna församlingen. Ja, till och med Paulus har anordnat och bjudit sådant, 1 Corinth. 14 v. Och till de Colosser i det 3 kap. befaller han dem, att sjunga *andliga visor* och *psalmer* för Herren och det af hjertat, på det att derigenom Guds ord och kristlig lära måtte på *många åtskilliga sätt afhandlas och öfvas*)*.

Derför har jag äfven tillika med några andra diktat och satt några andeliga visor, att den, som detta bättre göra kunde, härmed måtte lemnas *en god början och orsak*)*.

Och ville jag gerna, *att dessa sånger äfven kunde sättas och sjungas på fyra stämmor,*) på det att ungdomen måtte få något,*)* hvarmed den kan fördrifva sina förgiftade oanständiga visor och sålunda få skäl, att öfvergifva dem och skilja sig från dem.

Item, på det att hvar måtte se, att jag icke är af den mening, att alla sköna konster skulle genom Evangelium förstöras, förgås och ödeläggas, såsom åtskilliga svärmare föregifva; men att jag ville gerna se att alla konster, och isynnerhet musiken, måtte befrämjas och tjena den, som dem gifvit och förskaffat hafver.

Derför beder jag alla fromma kristne, *att hvar och en ville bidraga, till att detta måtte vidare förbättras och befrämjas*, *) i den mån Gud gifver honom nåd att finna sådana flere sånger. Hela verlden är dock alltför mycket lat och försumlig till att uppfostra och undervisa ungdomen, att man icke dertill skulle hafva full orsak att uppmana.

I företalet till »*Geistliche Lieder aufs neu gebersert, Wittemberg 1533*». klagar han redan: »att genom nya upplagor den första blifvit förfalskad, att man förlorat det goda och behölle endast det onyttiga i bruk» samt i företalet till »*Christliche Gesänge Lateinisch und Deutsch zum Begräbniss 1542*», heter det: »Derför hafva vi till ett godt exempel tagit den sköna musiken eller de sånger, hvilka af påfvedömet vid vigilier, själamessor och begrafningar begagnas, låtit trycka några af dem i denna lilla bok och vilja med tiden taga flera sådana. Sången och noterna äro präktiga, skada vore det, om de skulle gå förlorade, men okristeliga och dåliga äro text och ord, de böra gå förlorade. Det är på textens förändring, man bör arbeta».

Här talar ju *Luther* som en konstnär! Den åsigt, han efter *Paulus* åberopar — *att sjunga med anda och förstånd* — är ju, för alla tider, konstens sanna grundsats! Då i forna dagar cantorn installerades hette det: »*Vide, ut qvod ore cantas, corde credas; et qvod corde credis, operibus comprobes*» (se till, att, det din mun sjunger, är hjertats tro; och, hvad ditt hjerta tror, visa det i dina handlingar). Denna påminnelse till cantorn gälde på samma gång äfven sjelfva kyrksången, hvilken ofta författades af biskopen, men ordnades i musik af cantorn. I denna mening har *Luther* verkat mycket, men icke mindre till kyrksångens spridning År 1530 utgaf han i tryck sin och hela den protestantiska verldens kärnpsalm — »Vår Gud är oss en väldig borg» — som *andlig visa*. *Luther* har således utöfvat en omfattande musikalisk verksamhet, till hvilken han på det kraftigaste uppmanar andra.

Om påfvedömets musik säger han: behåll, ändra icke! Likväl inträdde i den tyska psalmsången, redan under *Luthers* lifstid, förändringar, hvaröfver han klagar: »*man har förlorat det goda och behåller endast det onyttiga i bruk*»; och, efter hans död, började denna, så att säga, puritanska ängslan för melodiens egen rytm att uppgå i den stela *koral-uniformen*, hvilket man med största skäl kan kalla *melodiens fångdräkt*.

I *Praxis Pietatis Melica* af Crüger. Berlin 1604, XI upplagan — det norra protestantiska Tysklands rättesnöre (psalmbok) på den tiden — finnas ännu hymners och visors egna rytmer bibehållne. Så ordnad går kyrksången mycket godt i Danmarks alla kyrkor, äfven på landsbygden. Norges kyrksång rör sig, äfven der, särdeles väl under friare former.

Vi svenskar, som hafva namn att vara mycket musikaliska af oss, vi hafva gjort nästan intet för vår kyrksång i detta afseende.

Hvad bör nu göras? månne en *ny* koralbok? Nej! Icke ännu.

Om man helt enkelt frågar: huru skulle *Luther* på sin tid gjort i Sverige? — blir svaret: på samma sätt som i Tyskland; skrifvit, samlat och utgifvit både »*påfvedömets sköna musik*» samt äfven egna protestantiska hymner, psalmer och andliga visor. — Har så här skett? — Visserligen icke efter *Luthers* mening. — Vi sakna måhända materialier? — Vi ega sådana i öfverflöd.

Ja! det är förvånande, men sant!

Det kongl. Biblioteket, styrdt och ordnat med vetenskaplig insigt och konst, inbjuder, med sin ljusa, glada läsesal, hvem som helst till forskning i folianterna eller bläddrande i tidskrifter för dagen, dervid alla mötas af sällspord artighet och vittert deltagande. Der ega vi skatter för studerande af den Gregorianska sången. — Såsom: *det svenska Gradualet* (tryckt i Lübeck omkring 1490); åtskilliga handskrifter från 1400-talet, hvaribland det präktiga *Missale Lincopense*, hvilket på ett förträffligt sätt tyder *neumerna* i *Liber sacramentorum* (från 7 eller 800 talet). Vidare hafva vi ofvannämda gamla skrifter (*Een liten songbook*, m. fl.) samt åtskilliga psalmböcker, för att inbördes jemföra och granska hymner, psalmer och andliga visor.

Låt oss derför, med dessa utmärkta hjelpkällor, börja *Luthers* verk i Sverige; skrifva, samla och utgifva våra psalmmelodier i deras sköna ursprungliga gestalt. »Sången och noterna äro präktiga, skada vore det, om de skulle gå förlorade».

Härvid bör 1695 års psalmbok, den af konungen gillade och stadfästade, läggas till grund jemte 1819 års psalmbok i och för texten. Derigenom kan *enhet* slutligen vinnas.

(Slutet följer.)

Om befordran.

Tio *år* mot tio *minuter!*

Tio år af mitt lif, mot att i tio minuter få vara ett den sanna humorns skrifvande (eller talande) medium — ack huru gerna jag gåfve!

Och den raspande pennan, förd som af ett osynligt väsen, liksom gnistrande sänkt mot papperets plan, vändande detta i stål, — sig sjelf till flinta: ditt sinne, o läsare, till ett din sympatiska känsla tändande eldfängdt fnöske — kom sedan, du lieman, gerna: jag löste min förfallna vexel med glädje!

Svedenborg säger: »Vår jords andar representera det yttersta af det yttre».

Låtom oss för ett ögonblick antaga att så vore. Enligt denne tänkare representera vi härnere alltså det kroppsliga, det yttre, skalet, ja hvarför icke: den genom natur eller konst glättade *ytan af skalet*.

*) Cursiveringen af O. B-m

Och göra vi det, så göra vi det sjelfvilleligen.

På tal härom en liten näpen saga:

En ekorre satt i hasselskog. Der hungrade han till döds midt ibland de ymnigaste frukter, hvilka vinkande inbjödo honom att pröfva, pröfva blott, fresta på med sina ypperliga, enkom för dessa just danade tänder. Dock nej, han trånade bort, förgicks, dog, begråten af ingen.

Ej så olika med menniskan i förhållande till hennes andespis: sanning, skönhet.

Men hvarföre valde vi till öfverskrift ett ord, blottadt på all poesi — utom då Hamlet uttalar sitt oförgätliga: »herre, jag saknar befordran».

Ej tala vi här omedelbarligen om dessa olika förhållanden i sångargudens offertjenst, hvarest *den* först upphöjes, d. v. s. växer till i anden, som innerligast förmår vare sig att som skapande eller utöfvande eller begge, uppgå uti och införlifva sig med det sköna sjelft uti allt högre grader och sferer till en allt klarare och ljufligare förnimmelse af den eviga, gudomliga harmonien i dess himmel och till hvars tolk han såsom skald i hänryckningens stund viger sig och viges; —. nej, för vår af homeriskt löje druckna blick framställe sig här nu endast strödda bilder ur en, låt vara, fingerad eller icke fingerad alldaglig verklighet, hvilken, sammanställd med den poetiska, erbjuder, tack vare kontrasten, någonting synnerligen pikant och uppfriskande.

På den jord, hvars andar föreställa »det yttersta af det yttre» måste tydligtvis all befordran försiggå i öfverensstämmelse dermed.

Men som enligt hvad redan forntidens vise iakttagit, allting vexlar härnere, så följer deraf att *grunderna* för meranämnda befordran äro i olika tidskiften olika. Men som det återigen finnes en annan regel, som säger att verlden, att historien »repeterar sig sjelf», så ha vi i och med det samma för nämde grunder en beständig kretsgång gifven. För sjelfva förloppet gäller följande: 1:o alla befordrande vilja det rätta; 2:o alla befordrade och icke befordrade lefva under egiden af denna rätt. Ursprungligen gäller förtjensten såsom grund för befordran; men det är just i och för *utrönandet* af förtjensten, som så skiljaktiga metoder tid efter annan göra sig gällande samt förorsaka nämde kretsgång. Nu är det just *den* som är intressant, men hvars skildring, ehuru visserligen nöjsam, dock ingalunda är så lätt som man skulle kunna tro.

Vi föreställa oss frågan gälla befordran i musikfacket.

Den stora rundsvängningen, »karusellen» sätter sig i rörelse.

Vi befinna oss med vår uppmärksamhet inne i *första* perioden.

»Granna examensbetyg», uppdrifne i antal till inemot hundradet, anses för den bästa talisman.

Så fortgår någon tid.

Innan man vet ordet af är man inne i *andra* perioden.

De granna betygens tid är ute; endast minnet återstår och namnet: »pappersmeriter».

Vi kuska nu in i en *tredje* period, hvilken kan kallas den myrlika flitens, ithy att ihopsamling af röster der är dagens lösen, nattens dröm. (Denna period kan dock knappast så benämnas, aldenstund den hvarken tycks ha början eller slut.)

Vidare: i *fjerde* perioden efterfrågas: konstnärlig begåfning i och för stipendiers utdelning; men sedan man trott sig finna att stipendier ofta snarare skada än gagna, börjar man svärma för helt andra saker.

I en derpå följande *femte* period anses: kontrapunktisk skicklighet (hvilken nolens volens får lof att gälla för den konstnärliga begåfningens *raka motsats*) böra uppsökas och användas. Men som nyromantikerna, som en Wagners jättesnille då tyckas skola komma att beherska marknaden, återföres man till besinning samt inrättar sig tidsenligt. *Sjette* perioden är rutinens period; ve den som då inte spelar minst tio instrumenter samt aflagt direktörsexamen. Snart finner man dock till sin ledsnad det öfvermåttan prosaiska i denna period. Man börjar egna sig åt någonting mycket mindre krasst, någonting vida bättre: den andliga hymnen och lofsången, och man utser en af landets mest begåfvade romanskomponister för att arbeta sig igenom dess kronologiskt-kontrapunktiska labyrinter. Derpå följande perioder förlora delvis i intresse; likväl bör märkas: perioden för svensk hauptmannianism, samt perioden för Vegafestmarscher (då det neml. ansågs för förtjenstfullt att ha komponerat dylika).

Enligt kretsgångens lag väntas nu följande perioder skola inträffa, nemligen: den för hyggligt och gladt sätt; den för vackra kläder; den för talanger; den för icke talanger; den för ljusletta; den för de mörklagda; den för de storväxta; den för de spensliga; den för hofmannamanér; den för alls inga manér, och så hela listan igenom ända tills utgångspunkten uppnåtts.

Ser du, käre läsare, som du finner äro chancerna många.

Men den som inte kommit på sin plats han får trösta sig.

Ty då, efter ett nytt fullbordadt omloppshvarf, hans chance ånyo framträder, då har han säkert alla redan länge sofvit den rättfärdiges sömn.

Orfeus.

Krönika.

A) Sverige. Hr Fr. Hedberg har under sommaren för Stora teatern öfversatt Wagners »Mästersångarne i Nürnberg», hvilken opera är afsedd att uppföras under senare hälften af den med nästa månad ingående säsongen.

Repetitionerna på »Jean de Nivelle», komisk opera i 3 akter af E. Gondinet och Ph. Gille, musiken af Leo Délibes, hvilken opera likaledes är öfversatt af hr Hedberg, börjas den 1 september. Rollerna komma att utföras af fru Torssell, fröknarna Sommelius, Ås och Karlsohn samt hrr Ödmann, Ohlsson, Lange, Strömberg och Sevôn.

Mindre teatern har under sommaren invändigt undergått en väl behöflig reparation, i följd hvaraf den nu ter sig i ett något mera presentabelt skick än förut. Förstugor och en del af schweizeriet hafva blifvit omtapetserade likasom ock teatersalongen, som nu är dekorerad i grönt med medaljongformiga oljemålningar å väggarne, hvarjemte salongens tak är prydt med sex allegoriska qvinnofigurer, smakfullt utförda i olja.

Denna teater öppnade den 11 dennes sina portar för säsongen medelst uppförande af treaktsoperetten »Karnevalen i Rom», med musik af Johann Strauss.

B) Utlandet. Operan »Mefistofele» (af Arrigo Boiti, Italienare född 1842) komponerades 1868; gjorde samma år i Milano fiasko; uppfördes sex år sednare i Bologna och vann kolossal framgång; har i år gifvits å her Majesty's Theater i London samt prisas derstädes högeligen. — Dersammastädes har i sommar uppförts »Forza del Destino» af Verdi. Samma mästares opera »Maskeradbalen», (hvars ursprunglige hjelte var Kon. Gustaf III af Sverige) har uppförts nu i Berlin; derom säges bland annat: Musiken i Maskeradbalen utvisar redan tydligt komponistens sträfvan efter ett allvarligare nytt uttryckssätt, sådant han likväl först i Aïda tillfullo har funnit det». — I Gloucester skall från den 7 till 10 Sept. ega rum den årliga stora musikfesten, då programmets hufvudsakligaste del utgöres af oratorier af tyska mästare (nu till ett antal af fem) dessutom mässor, Palestrinas »Stabat Mater» m. m.

E. NORBERGS PIANOMAGASIN
ÅLANDSGATAN 24
Stort lager af **Tafflar, Pianinon** och **Flyglar** till olika, men billiga priser.
NORBERGS PIANOMAGSIN
ÅLANDSGATAN 24.

Obs.! **Hvarje nummer af Necken innehåller ny pianomusik till flerdubbelt värde af hvad tidningen kostar.**
Lösnummer: 25 öre.